
COVID-19 EERSTE LIJN BAROMETER

Weekrapport huisartspraktijken, CRA's, triageposten
30/04/2020 – 6/05/2020

Eerstelijnszorgverleners vormen de frontlinie in de strijd tegen het coronavirus. Een **consortium** van academische centra, koepels van beroepsorganisaties waaronder Domus Medica en het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn werkten in ijltempo en in samenwerking met enkele start-ups een monitoringsysteem uit om de druk op de eerstelijnszorg in kaart te brengen. Zo moet sneller duidelijk worden waar er problemen opduiken in de eerstelijnszorg om vervolgens gerichte oplossingen te kunnen aanbieden. Ze werken hiervoor samen met de diensten van de Vlaamse en Federale overheid.

Meer info over het project vindt u op <https://www.vivel.be/covid19monitoring/project/>

Executive summary weekrapport.....	1
Algemene informatie over de barometer	1
Bereik van de barometer in de afgelopen week.....	2
Huisartsen, CRA's en triageposten in de afgelopen week.....	3
Andere charts.....	Error! Bookmark not defined.
Achtergrondinformatie.....	7

Executive summary weekrapport

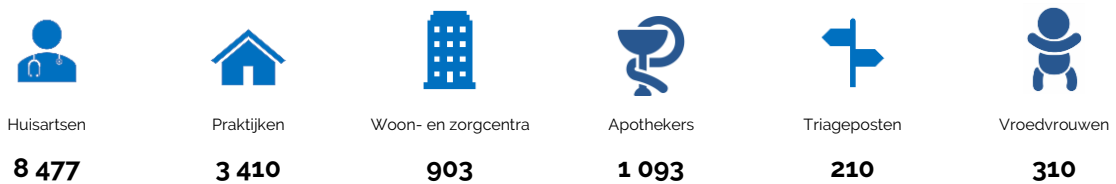
- Vanaf deze week zijn de huisartsen terug volledig open en gaat het aantal testen die ze samen met de triageposten moeten afnemen sterk omhoog. Dit zien we ook in de toename van de werkdruk.
- In de commentaren lezen we vooral nieuwe opmerkingen over de laattijdige communicatie rond de nieuwe testprocedure, het samenvallen met de praktijken die heropenen, het gebrek aan voldoende testmateriaal en problemen met het indienen van de labo aanvragen.

Algemene informatie over de barometer

De COVID-19 eerste lijn barometer werd op 19 maart voor het eerst gelanceerd voor de huisartsen. Sindsdien zijn er nog verschillende beroepsgroepen bijgekomen en is de vragenlijst in heel België al meer dan 37 000 keer ingevuld door de verschillende zorgverleners.

De huisartsen lopen al het langst en hier hebben we al 3 410 unieke praktijken kunnen bereiken. Deze praktijken vertegenwoordigen ongeveer 8 500 unieke artsen.

Bereik van de CoViD-19 eerste lijn barometer

Bereik van de barometer in de afgelopen week

De rapporten op vrijdag handelen telkens over de formulieren die verwerkt werden in de afgelopen week. In de **periode van 30/04/2020 tem 6/05/2020** hebben we bijna 3 400 ingevulde vragenlijsten ontvangen over heel België. 75% van de antwoorden kwamen van Vlaanderen, 17% van Wallonië en 8% van Brussel.

Vlaanderen   **Wallonië**   **Brussel**
75%   **17%**   **8%**

In Vlaanderen waren deze week 26% van de huisartsen en 29% van de CRA's vertegenwoordigd in de formulieren. Voor de apotheken en vroedvrouwen was dit respectievelijk 3% en 13%.

De triageposten kunnen dagelijks rapporteren (7x), de huisartsen en de CRA's enkel de weekdagen (5x) en de andere beroepsgroepen op maandag en woensdag (2x). In de laatste 7 dagen werden in totaal ongeveer 2 500 formulieren ingevuld voor alle beroepsgroepen samen. Bij de huisartsen worden de formulieren per praktijk ingevuld. Hier zien we dat huisartsen gemiddeld 2,3 per week rapporteren. CRA's gemiddeld 1,8 keer. Voor de triageposten ligt dit rond de drie dagen op zeven. De apothekers en de vroedvrouwen rapporteren beiden gemiddeld net meer dan eenmaal per week.

Bereik CoViD19 eerste lijn barometer afgelopen week in Vlaanderen¹

	 Huisartsen	 Woon- en zorgcentra	 Apothekers	 Triageposten	 Vroedvrouwen
Percentage antwoorden per beroepsgroep	26%	29%	3%		13%
Aantal bereikte deelnemers	1 879	234	69	45	86
Gemiddeld aantal antwoorden per week	2,3	1,8	1,3	2,7	1,4

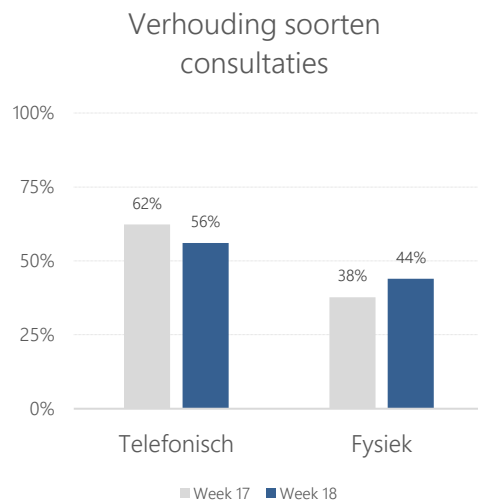
¹ De totale cijfers voor de beroepsgroepen in Vlaanderen zijn de volgende: 7.184 actieve huisartsen, 819 CRA's, 2.538 apotheken (per apotheek, niet apotheker) en 676 eerstelijns vroedvrouwen. De triageposten fluctueren te snel en hiervan werd geen percentage berekend.

Huisartsen, CRA's en triageposten in de afgelopen week

Voor de verdere analyses in dit rapport vertrekken we voor elke praktijk van het laatste formulier dat in de periode van 30/04/2020 – 6/05/2020 ingevuld werd.

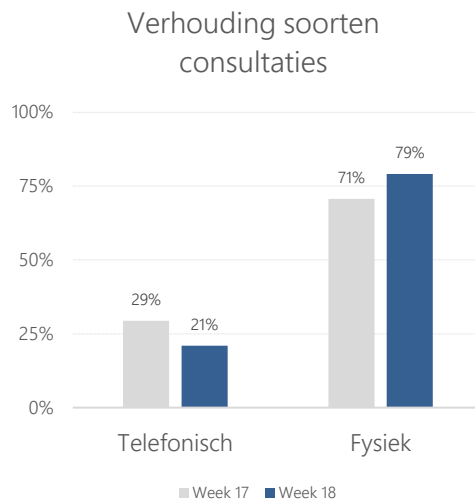
Consultaties & doorverwijzingen

Huisartsen doen zowel fysieke als telefonische consultaties. Tijdens iedere consultatie kunnen ze ook beslissen om de patiënt door te verwijzen naar een triagepost of spoed (zie Figuur 1 en 2). We zien in de afgelopen week opnieuw een sterkere toename van het aantal fysieke consultaties in vergelijking met de telefonische. Sinds 4 mei worden ook niet urgente gevallen opnieuw gezien in de huisartsenpraktijk.

Figuur 1: Verhouding van soorten consultaties bij de huisartsen in Vlaanderen

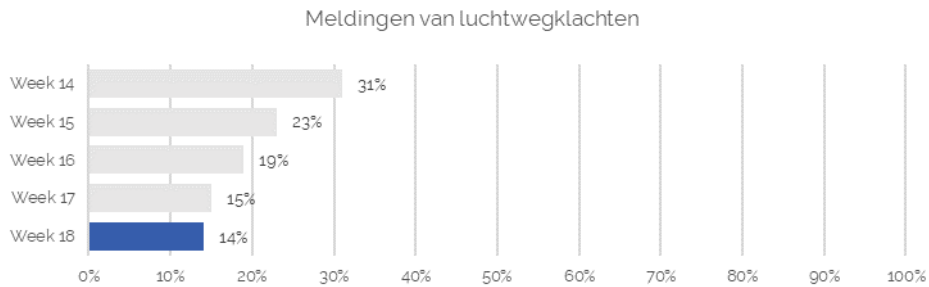
Ook bij de triageposten zien we een verdere toename van het aandeel fysieke consultaties (zie Figuur 3 en 4).

Figuur 3: Verhouding van soorten consultaties in de triageposten in Vlaanderen

Luchtwegklachten

Globaal genomen was 14% van de telefonische en fysieke consultaties deze week gewijd aan luchtwegklachten (zie Figuur 5). Na een halvering in een paar weken lijkt de algemene daling in luchtwegklachten nu te stabiliseren.

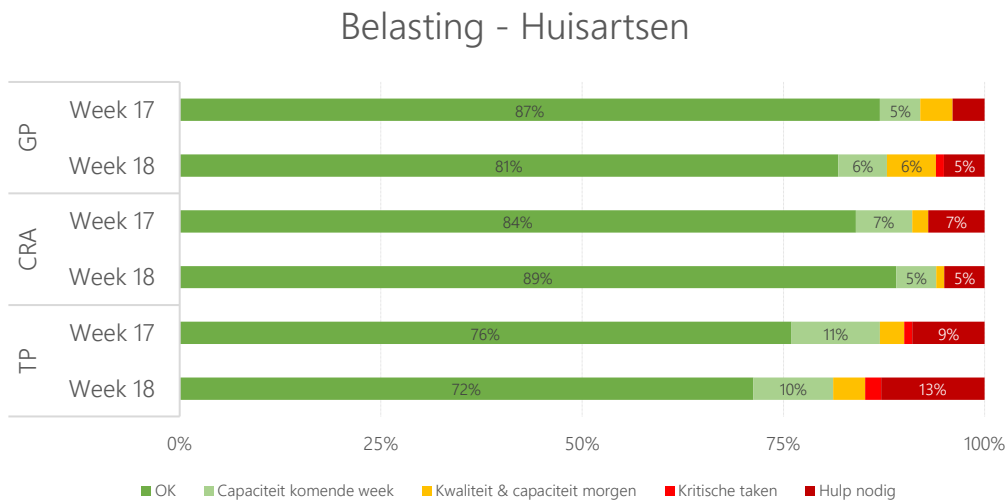

Figuur 5. Aantal gevallen waarin luchtwegklachten gemeld worden bij huisartsen

Belasting huisartsen, CRA's en triageposten

De belasting wordt gemeten door te polsen naar de capaciteit en kwaliteit vandaag en in de nabije toekomst. Bij deze belasting zien we geen grote veranderingen ten opzichte van de vorige week. Bij de overgrote meerderheid is er geen capaciteitsprobleem en komt de kwaliteit niet in het gedrang.

Deze week zien we een lichte stijging van de vraag naar hulp en problemen met capaciteit op korte termijn bij de huisartsen en de triageposten. Sinds deze week zijn de huisartsen terug volledig open en wordt volop ingezet op extra testen die de druk bij de huisartsen en de triageposten verhogen. Bij de CRA's zien we net een daling van deze categorieën.

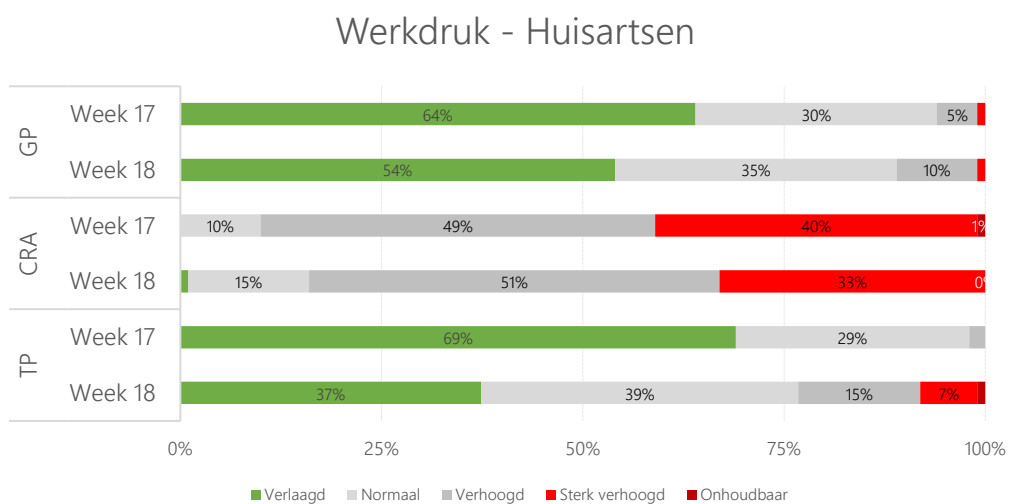
Figuur 6. Procentuele verdeling van de verschillende soorten werkbelasting bij de huisartsen

Werkdruk huisartsen, CRA's en triageposten

Als we kijken naar de algemene werkdruk ten opzichte van de normale omstandigheden blijven de CRA's opvallen. Voor acht op tien CRA's blijft de werkdruk hoger dan normaal. Bij de huisartsen en de triageposten zien we net het omgekeerde waarbij meer dan de helft rapporteert dat de werkdruk lager dan normaal of normaal is. Ten opzichte van vorige week vallen vooral de triageposten op waar de druk toch weer begint toe te nemen door de verhoging van het aantal testen deze week.

Figuur 7: Overzicht van de melding van werkdruk door de huisartsen

Achtergrondinformatie

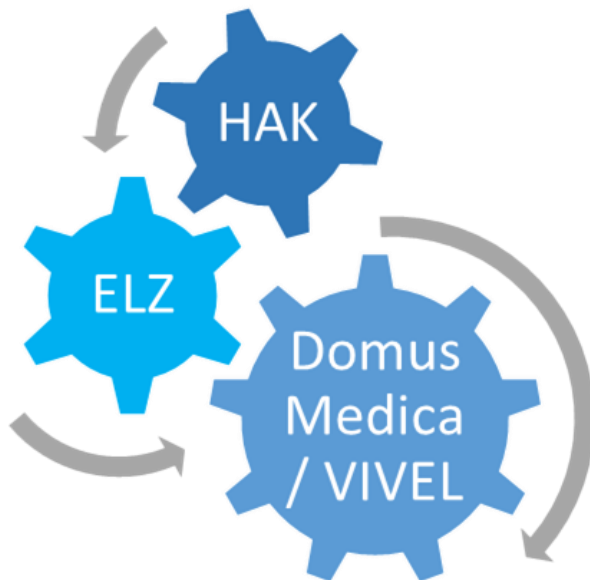
Wat met mijn ingevulde resultaten?

Alle resultaten worden verschillende keren per week doorgestuurd naar alle betrokken partijen. De bedoeling is om kort op de bal te spelen door alle actoren in de zorgverlening de meest accurate cijfers te geven.

Concreet betekent dit dat de gedetailleerde rapporten van dokters, CRA's en triageposten dagelijks verstuurd worden naar alle kringvoorzitters van de huisartsen. Tweemaal per week worden gelijkaardige rapporten voor de andere beroepsgroepen ook verstuurd naar de kringen van de vroedvrouwen en apothekers. Ook thuisverpleegkundigen en diensten voor gezinszorg bevragen wekelijks hun achterban via de barometer.

Tweemaal per week krijgen ook de eerstelijnszones een overkoepelend rapport voor verschillende beroepsgroepen, inclusief de gedetailleerde commentaren en contactgegevens. Deze rapporten combineren de data van alle beroepsgroepen in één overzicht en kunnen gebruikt worden om lokaal gecoördineerde acties te ondernemen.

We hebben ondertussen al veel positieve verhalen gehoord van de mensen die deze rapporten gebruiken om lokaal maatregelen te nemen. Verder worden deze gegevens ook gebruikt om de evolutie van de epidemie in de eerste lijn op te volgen. Het is dus van groot belang dat deze vragenlijsten over heel België consistent ingevuld worden.

Waar nodig kan de kringbestuurder de [ELZ coördinator](#) van de zone waarbinnen de praktijk of instantie gelegen is contacteren en als hulpbron aanspreken. Samen zoeken ze naar lokale oplossingen, eventueel over de sectoren heen binnen de eerstelijnszone. Alle betrokken actoren kunnen inspiratie opdoen, samenwerken en ervaringen delen via het VIVEL digitaal communicatieplatform [VIVEL Verbindt](#). Thema's zijn o.a. triageposten, schakelzorgcentra, ondersteuning eerstelijnszorgverstrekkers, samenwerking eerste-tweede lijn ... Blijkt dit onvoldoende, dan kan de eerstelijns- zonecoördinator dit signaleren aan VIVEL via info@vivel.be. VIVEL staat in nauw contact met Domus Medica en andere beroepsorganisaties.

Hoe moet je de rapporten interpreteren?

De rapporten die de kringbestuurder kan raadplegen worden uitgelegd in [deze handige instructievideo](#).

Wat met inhoudelijke vragen?

Zowel de beroepsorganisaties als de eerstelijnszones gaan met de informatie uit de vragenlijsten aan de slag. Het team van Domus Medica tracht sinds het einde van de krokusvakantie vragen over COVID-19 te beantwoorden. Wanneer er vragen voorkomen in de Covid-19 barometer zoeken ze een antwoord hierop in wetenschappelijke lectuur of bij de overheidsrichtlijnen. Deze plaatst Domus Medica consequent op de website bij de [FAQ's](#). Bij een wetenschappelijke vraag of wanneer u op zoek bent naar praktische richtlijn, twijfel dan ook niet om contact op te nemen via corona@domusmedica.be.

Ook Vivel onderhoudt een FAQ waarin alle vragen behandeld worden. Deze wordt dagelijks aangevuld met de meest recente informatie en problemen die ontdekt worden uit deze vragenlijsten.

Beschikbaarheid beschermingsmateriaal

De rapporten met de individuele beschikbaarheid aan medisch materiaal van de praktijken, CRA's en triageposten worden dagelijks doorgestuurd naar de kringbestuurders en vanaf 2 april tweemaal per week naar de eerstelijnszonecoördinatoren.

Er werd afgesproken op federaal niveau dat **de "COVID19 barometer eerste lijn" het enige kanaal is via dewelke de eerstelijnsactoren hun noden moeten doorgeven**. Daartoe worden vanaf 6 april de beschermingsitems die bevraagd worden, gekwantificeerd in de barometer (men moet voortaan aangeven bij groot te kort hoeveel men denkt nodig te hebben voor de komende 30 dagen). Op die manier worden de noden voor de eerste lijn kwantitatief in kaart gebracht en doorgegeven naar de verschillende bevoegde instanties.

Het doorgeven van de noden aan beschermend materiaal, houdt geenszins in dat de overheid hiervoor zal instaan. Wel is het voor de overheid belangrijk om op deze manier vinger aan de pols te houden van de noden zodat zij de industrie correct kan informeren en zo nodig aanzetten tot verhoogde productie of invoer naar België.

Partners barometer

De COVID-19 eerste lijn barometer voor huisartsen (praktijken, CRA's en triageposten) is een samenwerking tussen de academische centra huisartsgeneeskunde, Sciensano, Domus Medica, Société Scientifique de Médecine Générale (SSMG), Le Collège de Médecine Générale Francophone de Belgique en het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL). Ze werken hiervoor samen met de diensten van de Vlaamse en Federale overheid en enkele start-ups: Doclr, Vioras, Uncapped, Dataminded, Prato ea.

